

רשות ההגבלים העסקיים

החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988

בדבר מתן פטור מאישור הסדר כובל

להסדר בין צמח מפעלים אזוריים עמק הירדן בע"מ ועמק הירדן – חברה להובלה

בע"מ

1. פתח דבר

ביום 1.5.2012 נתתי הסכמתי לעסקת המיזוג בין צמח מפעלים אזוריים עמק הירדן בע"מ (להלן: "צמח"), עמק הירדן – חברה להובלה בע"מ (להלן: "עמק הירדן"), עמק הירדן אגודה שיתופית חקלאית של משקי העובדים לתובלה בע"מ (להלן: "האגודה השיתופית") ויוזמה גליל אחזקות (1982) בע"מ (להלן: "יוזמה גליל"). בקשת הפטור מושא החלטתי זו מתייחסת לכבילה שנלוותה לעסקת המיזוג. עניינה של כבילה זו בהתחייבות צמח להימנע מלהתחרות בעמק הירדן, וזאת כמפורט להלן.

לאחר שבחנתי את ההסדר, כמו גם את השפעתו האפשרית על התחרות בשווקים הרלוונטיים, ולאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ולמיזוגים, שוכנעתי כי הכבילות שבהסדר אינן פוגעות פגיעה של ממש בתחרות בשווקים המושפעים מן ההסדר, כי עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה, וכי אין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו. מטעמים אלו מצאתי, כי ההסדר ראוי לפטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן: "החוק"), בשל הנימוקים שיפורטו להלן.

2. ההסדר והצדדים לו

צמח הינה חברה פרטית בבעלות 27 קיבוצים. צמח והקיבוצים המחזיקים בה מחזיקים במספר חברות העוסקות בתחומים שונים כגון הפעלת בתי אריזה למיון ושיווק של תוצרת חקלאית, ייצור ושיווק מגוון מוצרים טבעיים המיוצרים מפירות יבשים, מתן שירותי רכב והחכרת רכב, הפעלת בית תוכנה בתחום מחשוב מערכות מידע, מתן שירותי ניהול, ייצור ושיווק מוצרי מזון (תערובות) לבעלי חיים, פעילות מו"פ בתחומי החקלאות. עובר למיזוג מחזיקה צמח גם באגודה השיתופית, וזאת ביחד עם 9 קיבוצים ועם משקי עמק הירדן אגודה שיתופית חקלאית.

האגודה השיתופית עוסקת בהובלה יבשתית בתחומים שונים ובין היתר בהובלת מטענים ומכולות, הובלה כבדה, הובלת חלב, הובלת דלק, הובלת גפ"מ הובלת תפוזרת ובהובלה בקירור.

כמו כן, האגודה השיתופית הינה חברה בתחבורה אגודה שיתופית מרכזית לשירותים בחקלאות בע"מ, אשר הינה הסדר בין מספר קואופרטיבים לתחבורה יבשתית אשר קיבל פטור מאת הממונה על הגבלים עסקיים.¹

יוזמה גליל הינה חברה פרטית בבעלות מלאה של תעבורה אחזקות בע"מ (להלן: "תעבורה"), שהיא בתורה חברה פרטית המוחזקת בחלקים שווים על-ידי אברהם לבנת בע"מ ונשר מפעלי מלט ישראלים בע"מ (בעלת מונופולין באספקת מלט). תעבורה עוסקת במגוון שירותי הובלות, בעצמה ובאמצעות חברות בנות (לרבות הובלה יבשתית של כלי רכב, הובלה בקירור והובלה של מטענים חריגים), שירותי כרייה וחציבה, יבוא ושיווק של משאיות, אוטובוסים ציוד מכני הנדסי ושירותי תחזוקה לציי רכב כבדים, וייבוא ושיווק צמיגים. תעבורה הינה בעלת השליטה בממון מסופי מטען וניטול בע"מ המוכרזת כבעלת מונופולין בתחומי ניהול, תפעול והספקת שירות של מסוף מטענים בהובלה אווירית וכן בתעשיות חרושת חומרי נפץ (1997) בע"מ המוכרזת כבעלת מונופולין בתחום חומרי הנפץ.

במסגרת עסקת המיזוג מוקמת עמק הירדן, אשר תוחזק בחלקים שווים על-ידי יוזמה גליל וצמח. עמק הירדן תרכוש את מרבית נכסי האגודה השיתופית, כולל כלי הרכב, הציוד והמוניטין שלה.

לעסקת המיזוג נלווית כבילת אי תחרות, לפיה צמח לא תתחרה, במישרין או בעקיפין, בפעילות עמק הירדן, וזאת כל עוד היא מחזיקה ב-20% ממניות עמק הירדן ובזכות למנות בה דירקטור, וכן למשך ארבע שנים מיום ששיעור אחזקותיה נפל מ-20% או מיום שפגה זכותה למנות דירקטור כאמור, לפי המוקדם.

3. השפעת הכבילות על התחרות

יוזכר תחילה כי נתתי את אישורי לעסקת המיזוג שאליה נלוות הכבילות מושא החלטתי זו, וזאת לאחר שמבדיקתי עלה כי המיזוג אינו מקים חשש סביר לפגיעה בתחרות.

הגבלת תחרות בין צדדים לעסקת מכירה של עסק או פעילות עסקית, בחלקה או במלואה, מהווה דפוס עסקי מקובל, שנועד להבטיח את נכונות הצדדים לעסקה להשקיע בעסק מהונס וממרצם. כך במיוחד מקום בו לאחר מימוש עסקת המיזוג מוסיפים הצדדים לקחת חלק בפעילות עסקית משותפת. בנסיבות מעין אלה, נועדו הכבילות להבטיח גם את יציבות שיתוף הפעולה בין הצדדים לעסקה. טעמים אלה, המצדיקים בנסיבות מסוימות מתן פטור לתניות אי תחרות יפים גם לענייננו, שעה שצמח, הנמנית על הגופים המחזיקים באגודה השיתופית עובר למיזוג, תחזיק במחצית מניותיה של עמק הירדן (אשר כאמור קולטת את רוב נכסי האגודה השיתופית) לאחריו. במקרה דנן, תקופת אי התחרות הוגבלה ל-4 שנים באופן שעולה בקנה אחד עם האמור בסעיף 2(2) לכללי ההגבלים העסקיים (פטור סוג לכבילות נלוות למיזוגים), התשס"ט-2009.

¹ החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר מתן פטור מאישור בית הדין להסדר כובל בין שישה קואופרטיבים להובלה יבשתית בעניין פעילות "תחבורה" הגבלים עסקיים 5001678 (18.10.2010).

כאמור לעיל, המיזוג שאליו נלוות הכבילות מושא החלטתי זו אושר על-ידי לאחר שמצאתי כי הוא אינו מקים חשש סביר לפגיעה משמעותית בתחרות או לפגיעה בציבור. בדיקת המיזוג העלתה כי הצדדים להסדר דן ניצבים בפני מספר מתחרים אפקטיביים בכל אחד מתחומי הפעילות שלהם. לאור כל האמור, נחה דעתי כי עיקרו של ההסדר אינו בהגבלת התחרות או במניעתה, כי אין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו, וכי הוא אינו מגביל את התחרות בחלק ניכר של שוק המושפע ממנו.

משכך, שוכנעתי כי ניתן ליתן את הפטור כמבוקש.

4. סוף דבר

לאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ומיזוגים, ראיתי לנכון להשתמש בסמכות הנתונה לי בסעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים ולהעניק את הפטורים המבוקשים. בהתאם לסעיף 15(א) לחוק, נתונה החלטתי זו לערר בתוך 45 יום בפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על-ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל עליו ניתן הפטור.

דיויד גילה

הממונה על הגבלים עסקיים

ירושלים, י' סיון תשע"ב

31 במאי, 2012